

NABIJAĆ (18) *vb impf*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 2 r. błędne znakowanie).

inf nabijać (5). ◇ *praes 1 sg* nabijam (3). ◇ *2 sg* nabijasz (1). ◇ *3 sg* nabija (2). ◇ *3 pl* nabijają (1). ◇ *praet 3 sg m* nabijał (1). ◇ *imp 2 sg* nabijaj (2). ◇ *con 3 sg m* by nabijał (1). ◇ *3 pl m pers* by nabijali (1). ◇ *part praes act* nabijając (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów; poza tym: Mącz 236a błędnie zam. nabić) – XVIII w.

1. Wkładać do środka dużo czegoś, napęlniać po brzegi, nadziewać; confercire Mącz (16) : Confertio, Nádziejwam/ Nábiyam/ Vtykam áby nie przeciekáło. Mącz 118b.

Przen (6) :

Zwroty: »mieszek, mieszka nabijać« = wzbogacać się; suis compendiis studere, suos questus abuti, suis rebus consulere Mącz (2:1): Pietatis praetextu suis rebus consulit, Pod zmyślániením álbo xtátem nábożeństwą mieřzká łobie nábiya. Mącz 453d, 288d, 511b.

»nabijać [komu] pożytku« (1): Servire utilitati alicuius, Nágániáć nabiyáć komu pożytku. Mącz 511a.

»skrzynie żelazne wiatrem nabijać« = prawdopodobnie wykonywać bezsensowną robotę (1): vřiadłem ná oyczyřtý roli/ [...] nie ábym též řkrzynie zeláfné wíatrem nábiiać miał JanNKar A2.

»uszy [czyje] potem nabijać« = naprzykrzać się gadaniem; adstrepere a. complere a. obtundere a. onerare a. opplorare a. tundere aures, implere a. refercire a. verberare aures sermonibus, inculcare auribus, ogganire in aurem Cn (1): Vřzy Ty páńkie potem Ořle nábiiař. GosřCast 75.

a. Sporządzać nabój napęlniając formę odpowiednią substancją [co czym] (3) : Szypy ogniřte tymże obyczáiem/ y tym prochem nábijáć BielSpr 74.

nabijać czym [narzędziem] (2): Nákręć trąbek s pápiery/ [...] Nábijayże ie prochem/ řtypulikiem onym/ W řwey formie/ prędkim/ miałkim/ á nie řtánowionym BielSat N3 [idem] BielSjem 39.

b. Ładować broń palną; implere fistulam ferream pulvere a. plumbo, instruere bombardam ad iaculandum Cn (6) : nalepiey táw s pieřzym ludem/ á s řtrzelbą Ruřniczną ktorzy vmieią s nią dobrze/ prędko nábijáiąć BielSpr 66v, 75.

nabijać co (3): Izali [...] Dziáłá nábijáł y řtrzeláł? KrowObr 26; vpomináć ie áby [...] prędko řtrzelbę nábijáli BielSpr 64, 75.

nabijać czym (1): ktemu prędkie nábićie może być/ gdy mařz gotowe nábićie w pápierye záwinione/ á tym może prędko nábijáć BielSpr 69v.

2. Zadawać ból uderzaniem; committigare Mącz; batuere Calep (2) : Mącz 225a; Batuo – Tłukę, nabyam. Calep 126a.

Synonimy: 1. nadziewać, napęlniać, natykać; 2. natłukać.

Formacje współrdzenne cf BIC.

Cf NABIJANIE